

Datum
2015-11-27

Stöd och omsorg
Boende och sysselsättning
Marie Bake
Verksamhetschef
0302-52 15 28
marie.bake@lerum.se

Bilaga 2 Kartläggning av befintlig verksamhet

Kortfattad beskrivning av verksamheten på Myndighetsavdelningen; Försörjningsstöd

När en person ansöker om försörjningsstöd är målet alltid att behovet ska vara kortvarigt. Handläggaren har därför som uppdrag att hjälpa den sökande vidare, utifrån dennes behov och förutsättningar. Det kan till exempel innebära att remittera till en lämplig sysselsättning som kan öka den sökandes möjligheter att få ett arbete eller på annat sätt komma vidare mot en egen försörjning.

Exempel på insatser som kan användas är kommunens egna verksamheter inom Arbetsmarknadsenheten (AME), Balder och Individsamverkansteamet som drivs inom ramen för Samordningsförbundet samt Daglig Sysselsättning-inom socialpsykiatri.

Samverkan sker även med Arbetsförmedlingen, hälso- och sjukvården, Försäkringskassa och andra aktörer efter godkännande från den sökande.

Identifierade behov och vad kommunen arbetar med

Behovet hos de unga som vi möter ser olika ut beroende av bakomliggande problematik. En del unga har endast behov av att ”komma igång” med sitt arbetssökande och kommer på egen hand vidare till arbete efter att ha fått stöd genom deltagande i arbetsmarknadsinsatser genom till exempel kommunens arbetsmarknadsinsats LISA (Lerum i sysselsättning och arbete). Vissa andra har behov av mer omfattande stöd, till exempel på grund av olika funktionsnedsättningar eller missbruk. Samtliga av kommunens verksamheter är drogfria, och här har kommunen uppmärksammat ett behov. Flera av de unga personer som regelbundet använder olika droger och alkohol är i stort behov av att delta i en sysselsättning för att kunna bryta detta mönster, något som inte har varit möjligt eftersom verksamheterna har avvisat deltagarna om ett användande av droger har uppmärksamats. Kommunen har därför satsat på att starta en samverkansgrupp som tar emot unga som använder droger, men som vill komma ut i en sysselsättning. Samverkansgruppen, NySam (Nystart Samverkan), erbjuder en ”paketlösning” med samtal på beroendeenheten och sysselsättning genom AME eller Daglig Sysselsättning. Handläggare på myndighetsavdelningen äger

Datum
2015-12-17

insatsen och ansvarar för uppföljning, vilket sker en gång per månad då hela gruppen samlas för att träffa deltagaren. NySam är relativt nytt och har hittills en aktiv deltagare, men flera potentiella deltagare på väg in under hösten.

En övervägande del av de unga som handläggarna inom försörjningsstöd träffar har inte fullföljt sina gymnasiestudier. Det finns en bild av att flera av dem som har avbrutit gymnasiet blir "hemmasittare" under en tid innan de tar kontakt med arbetsförmedling och/eller socialtjänst. Dessa ungdomar har ofta en längre väg tillbaka mot självförsörjning och behöver därför även mer stöd. Här finns ett behov av tidiga insatser. Det finns en förhoppning om att dessa unga kommer att bli färre med tiden, då kommunerna sedan årsskiftet 2015 har ett ökat ansvar för att erbjuda personer som avbryter gymnasiet lämpliga insatser, som ett led i att hitta tillbaka till och fullfölja sina gymnasiestudier.

Många unga som vi träffar har behov av stöd i kontakt med andra myndigheter, hälso- och sjukvård osv. I den mån det är möjligt försöker vi underlätta och stötta i dessa kontakter, utan att ta över ansvaret, eftersom det antas gynna personens utveckling mot ett mer självständigt liv och på sikt en självförsörjning.

För att möjliggöra för handläggare att vara behjälplig med liknande kontakter i större utsträckning skulle en utökning av personal krävas, vilket i sin tur innebär en ökad kostnad för arbetsgivaren. Det skulle dock troligen innebära en kortare väg till rätt stöd för den enskilde, och på sikt även till självständighet och självförsörjning.

Dialog

Vårt främsta verktyg för att uppmärksamma behov som de unga uttrycker är genom enskilda samtal. Verksamheten är styrd av sekretess och det finns därför inga möjligheter för till exempel gruppintervjuer eller fokusgrupper.

Kommunala aktivitetsansvaret:

Så snart vi har fått information om att en ungdom är kvalificerad för insatser via Aktivitetsansvaret försöker vi få kontakt. Detta sker via telefon, epost och brev. Vi beskriver vårt uppdrag och erbjuder en besökstid för att den unge ska få veta mer samt kunna ta del av våra insatser.

Vi har utformat en deltagarblankett och en samtyckesblankett som vi presenterar i samband med första besöket hos oss. Deltagarblanketten innehåller kontaktuppgifter, en kort bakgrund samt önskad planering. Samtyckesblanketten avser vår kontakt med samverkanspartners, och att den unge (eventuellt även

Datum
2015-12-17

vårdnadshavare) ger sitt godkännande till att vi tar de kontakter som krävs, utan hinder för sekretess, för att hjälpa den unge mot arbete eller studier.

Vid första besöket försöker vi tillsammans göra en kartläggning av i vilket skede den unge befinner sig och vilket stöd hen önskar i planeringen kring framtiden. I vissa fall har den unge inte alls några tankar om framtiden, och då bokar vi en ny tid för besök eller uppföljning per telefon någon vecka senare, så att den unge kan fundera över alternativen hemma i lugn och ro. I vissa fall har den unge en tydlig bild av att det antingen är andra studier som är nästa steg, eller att det helt är uteslutet med studier för tillfället, och att arbete istället är det som den unge vill satsa på. Om så är fallet blir det vårt uppdrag att knyta de fortsatta kontakter som behövs för att hjälpa den unge vidare mot sitt mål. I vissa fall bokar vi tid och följer med på möte hos studievägledare på vuxenutbildningen, i vissa fall följer vi med till Arbetsförmedlingen och/eller bokar tid för studiebesök på kommunens Arbetsmarknadsinsats för ungdomar, LISA.

Vårt huvudsakliga uppdrag handlar om att motivera den unge tillbaka till studier, så att hen kan fullgöra sin gymnasieutbildning. Av denna anledning är ett nära samarbete med både gymnasieskolan, vuxenutbildningen och folkhögskolor av största vikt.

Vi samarbetar med vuxenutbildningen och gymnasiet i Lerum, och vi delar bilden av att unga som avbryter sina studier är en prioriterad grupp att ge extra stöd. Vi har tillsammans öppnat för att unga under 20 år som avbryter sina studier, ska kunna få möjlighet att studera på vuxenutbildningen, inom ramen för Individuellt Alternativ på Introduktionsprogrammet (IM).

Vi samverkar även med IM för att kunna erbjuda en praktikplats inom ramen för gymnasieskolan.

Det finns en överenskommelse med en av kommunens verksamheter, LISA, som ligger inom ramen för Arbetsmarknadsenheten (AME). LISA står för Lerum I Sysselsättning och Arbete och har tidigare erbjudit Informationsansvaret möjligheten att ta emot upp till två ungdomar per termin, i de fall skolan inte är en möjlig väg. Samarbetet har nu intensifierats och vi har haft flera unga som har deltagit i verksamheten som en åtgärd genom aktivitetsansvaret.

På samma sätt vill vi kunna ta del av socialpsykiatrins verksamheter, Daglig Sysselsättning, för de unga som vi ser har svårigheter kopplat till psykisk ohälsa. Detta samarbete är under uppbyggnad och i dagsläget har verksamheten en åldersgräns på 18 år.

Vi samverkar även med Arbetsförmedlingen. Samverkan innebär att vi träffar handläggare på Arbetsförmedlingen varannan vecka gällande de unga som vi träffar, med syfte att undvika dubbelarbete och för att gemensamt komma fram till en planering för den unge. I samband med att en ungdom besöker oss skriver hen

Datum
2015-12-17

på en samtyckesblankett som medför att vi kan diskutera den unge med Arbetsförmedlingen utan hinder för sekretess.

Vi har knutit en kontakt med Samordningsförbundet och har nu möjlighet att genom dem erbjuda träning på gym två gånger per vecka tillsammans med en sjukgymnast. Insatsen kallas för Aktiv och erbjuds under en period av sex veckor, i syfte att aktivera och rehabilitera personer som har behov av träning för ett ökat välmående.

Nyligen har vi även påbörjat ett samarbete med kommunens fältsekreterare, för att utforska möjligheten att använda oss av varandras resurser, då våra målgrupper överlappar varandra. Detta är ett arbete som vi planerar att fortsätta utveckla under hösten.

Sammanfattningsvis kan vi säga att en stor del av vårt arbete innebär att ha en vägledande funktion. Vi erbjuder dock självklart samtal med ungdomen även under tiden som en eventuell insats pågår eller i väntan på nytt program vid nästa termin. Vi är ansvariga för att insatsen följs upp och dokumenteras samt fungerar som stöd i olika kontakter.

Vi har ställt frågan till Ungdomsmottagningen om de kan uppskatta hur många ungdomar som de träffar som saknar sysselsättning samt kontakt med arbetsförmedlingen och socialtjänsten, men de har inte kunnat svara på denna fråga då de inte har som rutin att ställa sådana frågor.

Insatser för att förhindra avbrott – Lerums Gymnasium

Gymnasieskolan arbetar aktivt och medvetet för att förhindra att någon studerande avbryter sina studier i förtid eller riskerar att inte uppnå gymnasieexamen.

Skolan har kontinuerliga uppföljningskonferenser och elevhälsomöten med noggrann utvärdering av elevens närvaro och resultat i syfte att bromsa en för eleven negativ utveckling. Vid indikationer på att närvaron är dålig, resultaten bristfälliga, eleven mår dåligt med mera vidtas åtgärder enligt nedan;

I första hand är det elevens mentor som genom samtal med den unge och vårdnadshavare undersöker och samtalar om utvecklingen. Rektor informeras och vid behov tas kontakt med elevhälsan och med studie- och yrkesvägledare. Elevhälsan består av skolsköterskor, kuratorer, specialpedagoger samt en psykolog.

När elevhälsan och studie- och yrkesvägledare kopplas in tar rektor beslut om hur man går vidare med frågan. Ofta kallar rektor till möte med den unge och dennes vårdnadshavare (om den unge ej fyllt 18 år) samt berörd elevhälsopersonal.

Under mötet upprättas en åtgärdsplan i syfte att behålla ungdomen i studier och i skolan. Det kan handla om att anpassa studierna till en för eleven mer rimlig nivå. En del elever kan exempelvis läsa endast karaktärskurser, endast gymnasiegemensamma kurser och så

Datum
2015-12-17

vidare. Många behöver också hjälp med att strukturera sina studier och få bättre studieteknik.

Ytterligare exempel på insatser är specialpedagogisk handledning för att få eleven ”på banan”, samtalskontakt med kurator och psykolog, studiehandledning och ”läxhjälp”. Insatserna varierar givetvis utifrån behov och följs upp kontinuerligt.

Eleven erbjuds motivationssamtal som ges av den profession som den unge har mest kontakt med.

Kommunens aktivitetsansvariga kopplas in för att förklara hur alternativen kan komma att se ut och informerar om hur arbetsmarknaden ser ut för de som inte har slutfört sin gymnasieutbildning.

Om det föreligger synnerliga skäl kan eleven övergå till skolans Introduktionsprogram och där få en individuell planering, ofta i form av praktik eller en kombination av praktik och studier. Tanken är att det ska bli naturligt att senare återgå till studier eftersom hen fortfarande är kvar i skolan.

Avbrott - Lerums Gymnasieskola

När ovanstående åtgärder trots allt resulterar i att den unge avbryter sina studier finns följande rutiner;

Aktuell rektor och/eller studievägledare kontakter kommunens aktivitetsansvariga för gemensamt samtal och planering innan utskrivning av elev sker. Vid behov kopplas även annan part in såsom ex. vis kommunens Arbetsmarknadsenhet, socialtjänsten, Arbetsförmedlingen med mera.

Möte bokas in med elev och vårdnadshavare om eleven är under 18 år.

Planering för berörd elev sker vid mötet och kontakter och uppföljningsmöten med aktivitetsansvariga bokas in.

Om eleven inte önskar någon insats/åtgärd planeras ny tid för avstämning och ev. ny planering

Planeringen dokumenteras och undertecknas av de som har varit berörda.

Avbrott övriga gymnasieskolor, inom och utanför GR

Aktivitetsansvariga tar ca en vecka efter avisering om avbrott kontakt med avlämnande skola samt med den unge och dennes vårdnadshavare.

Därefter är det samma rutiner som ovan som gäller.

Arbetsmarknadsenheten

Arbetsmarknadsenheten (AME) är en utförarenhet som jobbar på uppdrag från Arbetsförmedlingen, myndighetsavdelningen inom socialtjänsten samt kommunala aktivitetsansvaret. I våra verksamheter kan personer delta från 16 års ålder och uppåt. Arbetsmarknadsenheten består av två verksamheter LISA (Lerum i sysselsättning och arbete) samt Naturarbetsgruppen. Utöver dessa verksamheter

Datum
2015-12-17

finns även två handläggare som främst arbetar med personer i sysselsättningsfasen samt personer med offentligt skyddade anställningar (OSA).

Insatserna på AME pågår under tre månader och därefter hålls uppföljningsmöte tillsammans med deltagaren och uppdragsgivaren. Insatserna kan förlängas efter behov. Genom AME erbjuds också olika jobbgrupper där deltagarna får hjälp och stöd i att skapa struktur i sitt jobbsök. På LISA tilldelas alla deltagare en personlig handledare som i individuella samtal kartlägger den unges erfarenheter, önsknings och behov. Utifrån detta skrivs sedan en genomförandeplan för kommande tre månader.

AME erbjuder hjälp med att:

- Skriva CV och personligt brev
- Hitta och söka jobb/utbildning
- Intervjuträning
- Stödande samtal för att komma vidare i sitt jobbsök.
- Yrkesprofil (genom samtal kartlägga intressen, värderingar, drivkrafter, egenskaper, vad som är viktigt på en arbetsplats för att trivas samt behov av stöd eller anpassningar). AME hjälper sedan till att hitta en lämplig arbetsplats utifrån deltagarens motivation och intresse. Vi ger även vid behov stöd ute på arbetsplatsen utifrån Supported Employment (SE). Supported Employment är en metod som handlar om att hjälpa individer att finna och behålla ett arbete. Metoden riktar sig främst till personer med funktionsnedsättning men kan även omfatta andra grupper som har svårt för att etablera sig på arbetsmarknaden.
- Extern praktik/arbetsträning inom kommunen eller privata företag. AME hjälper deltagarna att hitta lämpliga arbetsgivare utifrån personens intresse och kompetens. Alternativt att utifrån en arbetsgivares rekryteringsbehov finna lämpliga deltagare till vakanta tjänster.

På Naturarbetsgruppen är det fokus på praktiskt arbete. Där utförs uppdrag till övriga sektorer i Lerums kommun såsom klottersanering, snöskottning, gräsklippning, upprustning av barnomsorgens och skolornas utemiljöer, interna flyttar m.m. Här finns tillgång av daglig handledning av två arbetsledare. Arbetsmarkandsenheten och Daglig sysselsättning utarbetade under våren 2013 en överenskommelse som innebär att vi har möjlighet att använda varandras

Datum
2015-12-17

verksamheter under en period på 4 – 8 veckor. Syftet är att använda och utnyttja varandras kompetens och verksamheter inom respektive ansvarsområde.

Arbetsmarknadsenheten erbjuder:

CV-skrivning, yrkesvägledning, var och hur söker man arbete, intervjuträning.

Dagligsysselsättning erbjuder:

Praktiskt arbete i deras verksamheter (bilrekond/parkarbete/hantverk/sömnad) med syfte att se deltagares motivation, närvaro, förstå instruktioner mm.

För unga i åldern 18-29 år finns också en samverkans grupp som kallas NySam (Nystart Samverkan) som riktar sig till unga personer i aktivt missbruk men som önskar stöd i att komma igång med sysselsättning eller arbete. NySam består av personal från myndighetsavdelningen, beroendeenheten, arbetsmarknadsenheten och daglig sysselsättning.

AME arbetar också med feriearbete som erbjuds till kommunens sjuttonåringar. Lerums kommun har 140 platser som fördelas genom lottning bland de sökande. 20 av dessa platser är prioriterade för ungdomar med särskilda behov. Arbeten som erbjuds är inom en rad olika verksamheter i kommunen så som barnomsorg, vård, vaktmästeri, kök och park. Även vissa föreningar tar emot feriearbete. Arbetsplatserna fördelas slumpvis till de sökande, syftet med detta är bland annat att motverka stereotypa yrkesval. Utifrån att vi tidigare sett att tjejer i stor utsträckning önskade att arbete inom vård och omsorg medan killarna önskade vaktmästeri och parkarbete.

Arbetsförmedlingen

Vi arbetar med ett coachande förhållningssätt i personliga möten, med motivation, vägledning, information, stöd i sitt arbetssökande, hjälp med CV/personligt brev, matchning mot lediga arbeten, arbetsmarknadspolitiska program, exempelvis praktik, utbildning mm.

När en ungdom skriver in sig på Arbetsförmedlingen erbjuds hen ett kartläggningssamtal med en ungdomshandläggare. Idag finns det 1½ handläggartjänst men kommer att utökas till 2 tjänster efter årsskiftet. Vi har även en ungdomshandläggare utöver dessa 1½ som arbetar med ungdomar som har en funktionsnedsättning där hen kan få stöd i sitt jobsökande, ev. klargöra arbetsförutsättning och hjälp med eventuella anpassningar i arbetet. Arbetsförmedlingen har specialister att tillgå vid behov.

Vid kartläggningssamtalet fastställs tjänst och vilka aktiviteter som skall genomföras för att hen så snabbt som möjligt skall gå ut i arbete eller studier. Här

Datum
2015-12-17

undersöks även om hen har kontakt med andra myndigheter för att kunna samverka vid behov. AF erbjuder seminarium om jobbsökandet på kontoret men även webinarier via nätet mm. Alla handläggare matchar sina sökande mot jobb som kommer direkt in till AF där arbetsgivaren inte vill annonsera samt tipsar om olika rekryteringsmässor som AF anordnar på olika kontor.

Beroende på den sökandes förutsättningar, möjligheter och mål kan denne komma att skrivas in i programmet Jobbgarantin för ungdomar. De insatser som finns att tillgå (inom och utanför Jobbgarantin för ungdomar) är: fördjupad kartläggning, studie- och yrkesvägledning, jobbsökaraktivitet med coaching, arbetspraktik, stöd till start av näringsverksamhet, utbildning, arbetsträning, förstärkt arbetsträning, arbetslivsinriktad rehabilitering, coaching (extern och intern). Avtal finns här med Lerums kommun (LISA) där ungdomen får mer stöd i jobbsökandet. Det är den enda kompletterande aktörer som finns i Lerums kommun, dock kan man välja andra coachföretag som AF har avtal med i kranskommunerna.